

Bruxelles, 27 august 2021
(OR. en)

6604/21

**Dosar interinstituțional:
2018/0247 (COD)**

ELARG 3
COWEB 14
CFSP/PESC 183
RELEX 158
FIN 141
CADREFIN 94
POLGEN 29
MIGR 47
CODEC 280

ACTE LEGISLATIVE ȘI ALTE INSTRUMENTE

Subiect: Poziție în primă lectură a Consiliului în vederea adoptării
REGULAMENTULUI PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
de instituire a Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA III)

REGULAMENTUL (UE) 2021/...
AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

din ...

de instituire a Instrumentului de asistență pentru preaderare
(IPA III)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 212 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor²,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară³,

¹ JO C 110, 22.3.2019, p. 156.

² JO C 86, 7.2.2019, p. 295.

³ Poziția Parlamentului European din 27 martie 2019 (JO C 108, 26.3.2021, p. 409) și poziția în primă lectură a Consiliului din ... [(JO ...)] [(nepublicată încă în Jurnalul Oficial)]. Poziția Parlamentului European din ... [(JO ...)] [(nepublicată încă în Jurnalul Oficial)].

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) nr. 231/2014 al Parlamentului European și al Consiliului¹ a expirat la 31 decembrie 2020. Pentru a menține eficacitatea Uniunii în ceea ce privește acțiunea externă, ar trebui să fie menținut un cadru pentru planificarea și acordarea asistenței externe pentru perioada cuprinsă între 2021 și 2027.
- (2) Obiectivul unui instrument de asistență pentru preaderare este să pregătească beneficiarii pentru a deveni membri ai Uniunii și să sprijine procesul lor de aderare. Prin urmare, este esențial să existe un instrument de asistență pentru preaderare specific pentru beneficiarii enumerați în anexa I pentru perioada 2021-2027 (IPA III) care să sprijine procesul de extindere, asigurând, în același timp, că obiectivele și funcționarea acestuia sunt aliniate și complementare cu obiectivele generale ale acțiunii externe a Uniunii prevăzute la articolul 21 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), inclusiv respectarea drepturilor fundamentale și a principiilor, precum și protecția și promovarea drepturilor omului, a democrației și a statului de drept. Acest instrument ar trebui, de asemenea, să fie complementar cu Instrumentul de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală” (IVCDCI) instituit în temeiul Regulamentului (UE) 2021/947 al Parlamentului European și al Consiliului².

¹ Regulamentul (UE) nr. 231/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de instituire a unui instrument de asistență pentru preaderare (IPA II) (JO L 77, 15.3.2014, p. 11).

² Regulamentul (UE) 2021/947 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iunie 2021 de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională - „Europa globală”, de modificare și abrogare a Deciziei nr. 466/2014/UE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Regulamentului (UE) 2017/1601 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 480/2009 al Consiliului (JO L 209, 14.6.2021, p. 1).

- (3) Articolul 49 din TUE prevede că orice stat european care respectă valori precum demnitatea umană, libertatea, democrația, egalitatea, statul de drept, drepturile omului, inclusiv drepturile persoanelor aparținând unor minorități, și care se angajează să promoveze valorile respective poate solicita să devină membru al Uniunii. Aceste valori sunt comune statelor membre într-o societate caracterizată prin pluralism, nediscriminare, toleranță, justiție, solidaritate și egalitate între femei și bărbați.
- (4) Un stat european care a solicitat aderarea la Uniune poate deveni membru al Uniunii doar după ce se confirmă că întrunește pe deplin criteriile de aderare convenite în cadrul Consiliului European de la Copenhaga din iunie 1993 (denumite în continuare „criteriile de la Copenhaga”) și cu condiția ca Uniunea să aibă capacitatea de a integra noul membru. Criteriile de la Copenhaga se referă la stabilitatea instituțiilor care garantează democrația, statul de drept, respectarea drepturilor omului și respectarea și protejarea minorităților, existența unei economii de piață funcționale, precum și la capacitatea de a face față presiunilor concurenței și forțelor pieței din cadrul Uniunii și la capacitatea de asumare nu numai a drepturilor, dar și a obligațiilor care îi revin în temeiul tratatelor, inclusiv urmărirea țelurilor uniunii politice, economice și monetare.

- (5) Politica de extindere a Uniunii constituie o investiție strategică în pacea, securitatea, stabilitatea și prosperitatea Europei și îi permite Uniunii să fie mai bine poziționată în vederea abordării provocărilor globale. Aceasta oferă, de asemenea, oportunități economice și comerciale sporite, în avantajul reciproc al Uniunii și al statelor care aspiră să devină membre ale Uniunii, asigurând în același timp o transformare treptată a beneficiarilor. Perspectiva aderării la Uniune are un puternic efect de transformare, punând bazele unor schimbări democratice, politice, economice și societale pozitive.
- (6) Procesul de extindere se bazează pe criterii consacrate și pe condiții echitabile și riguroase. Fiecare beneficiar este evaluat pe baza propriilor merite. Prin evaluarea progreselor realizate și identificarea deficiențelor se urmărește să se ofere beneficiarilor enumerați în anexa I stimulente și orientări pentru continuarea reformelor de amploare necesare. Pentru ca dorința de aderare să devină realitate, rămâne esențial un angajament ferm față de „abordarea cu prioritate a elementelor fundamentale”. „Abordarea cu prioritate a elementelor fundamentale” leagă statul de drept și drepturile fundamentale de celelalte două domenii esențiale ale procesului de aderare: guvernanta economică – un accent sporit pe dezvoltarea economică și îmbunătățirea competitivității – și consolidarea instituțiilor democratice și a reformei administrației publice. Fiecare dintre cele trei elemente fundamentale are o importanță crucială pentru procesele de reformă ale beneficiarilor enumerați în anexa I și răspunde unor preocupări majore ale persoanelor. Progresul în direcția aderării depinde de respectul fiecărui solicitant pentru valorile Uniunii și de capacitatea sa de a realiza și de a pune în aplicare reformele necesare pentru alinierea sistemelor sale politice, instituționale, juridice, administrative și economice la normele, standardele, politicile și practicile Uniunii.

- (7) Relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională reprezintă elemente esențiale ale procesului de extindere și sunt cruciale pentru securitatea și stabilitatea Uniunii în ansamblul său. Soluționarea definitivă, incluzivă și obligatorie a disputelor bilaterale este, de asemenea, importantă.
- (8) Adoptarea valorilor europene fundamentale și angajamentul față de acestea reprezintă o alegere, iar acest lucru este esențial pentru toți partenerii care aspiră să devină membri ai Uniunii. În conformitate cu acest principiu, partenerii ar trebui să își asume și să se angajeze pe deplin față de valorile europene, precum și să susțină o ordine globală fondată pe norme și valori și să continue cu fermitate reformele necesare în interesul popoarelor acestora. Aceasta include alinierea treptată la politica externă și de securitate comună a Uniunii, în special cu privire la aspecte în care sunt în joc interese comune importante, cum ar fi măsurile restrictive și abordarea dezinformării și a altor amenințări hibride.
- (9) Comisia a subliniat perspectiva fermă, bazată pe merit, a aderării la Uniune a partenerilor din Balcanii de Vest în comunicarea sa din 6 februarie 2018 intitulată „O perspectivă credibilă de aderare pentru Balcanii de Vest și un angajament sporit al UE în regiune”. La 5 februarie 2020, Comisia a prezentat o metodologie revizuită pentru procesul de aderare în comunicarea sa intitulată „Consolidarea procesului de aderare – O perspectivă credibilă de aderare la UE pentru Balcanii de Vest”, care a fost aprobată de Consiliu. Comisia a prezentat, de asemenea, un plan economic și de investiții pentru Balcanii de Vest pentru redresarea lor pe termen mai lung în urma crizei provocate de pandemia de COVID-19.

- (10) Uniunea și statele sale membre, în Declarația de la Sofia din 17 mai 2018 și în Declarația de la Zagreb din 6 mai 2020, și-au reafirmat sprijinul fără echivoc pentru perspectiva europeană a Balcanilor de Vest, precum și implicarea lor la toate nivelurile pentru a sprijini transformarea politică, economică și socială a regiunii. În Declarația de la Zagreb, Uniunea și statele sale membre și-au reiterat solidaritatea fermă cu partenerii din Balcanii de Vest, în special în contextul crizei provocate de pandemia de COVID-19.
- (11) Consiliul European a acordat statutul de țară candidată Republicii Albania, Islandei, Muntenegrului, Republicii Macedonia de Nord, Republicii Serbia și Republicii Turcia. Acesta a confirmat perspectiva europeană a Balcanilor de Vest, bazată pe procesul de stabilizare și de asociere care rămâne cadrul comun pentru relațiile cu Balcanii de Vest. Fără a aduce atingere pozițiilor privind statutul sau oricăror decizii viitoare care urmează să fie luate de Consiliul European sau de Consiliu, beneficiarii acestei perspective europene cărora nu li s-a acordat statutul de țară candidată pot fi considerați candidați potențiali exclusiv în sensul prezentului regulament. În martie 2015, guvernul Islandei a solicitat Uniunii să nu mai considere Islanda drept țară candidată, fără a retrage totuși oficial cererea de aderare a acestei țări.

- (12) Ar trebui, de asemenea, să se acorde asistență în conformitate cu acordurile încheiate de Uniune cu beneficiarii enumerați în anexa I. Asistența în temeiul prezentului regulament ar trebui să se concentreze în special pe sprijinul acordat beneficiarilor enumerați în anexa I pentru a-și consolida instituțiile democratice și statul de drept, a-și reforma sistemul judiciar și administrația publică, a respecta drepturile fundamentale, inclusiv cele ale persoanelor care aparțin minorităților, și a promova egalitatea de gen, toleranța, incluziunea socială și nediscriminarea, inclusiv în ceea ce privește persoanele aflate în situații vulnerabile, copiii și persoanele cu handicap. Aceasta ar trebui să sprijine, de asemenea, dezvoltarea unei economii sociale de piață în conformitate cu principiile și drepturile esențiale definite în Pilonul european al drepturilor sociale proclamat în mod solemn și semnat la 17 noiembrie 2017 de Parlamentul European, Consiliu și Comisie¹. Aceasta nu ar trebui să sprijine acțiunile care contribuie la orice formă de segregare sau de excluziune socială.

¹ JO C 428, 13.12.2017, p. 10.

- (13) Întrucât relațiile de bună vecinătate și cooperarea regională sunt elemente esențiale ale procesului de extindere, asistența ar trebui, de asemenea, să sprijine în continuare eforturile beneficiarilor enumerați în anexa I de a promova cooperarea regională, macroregională și transfrontalieră și dezvoltarea teritorială, inclusiv prin punerea în aplicare a strategiilor macroregionale ale Uniunii. Respectivetele programe ar trebui să contribuie într-o mai mare măsură la o vizibilitate sporită a asistenței în Uniune și în beneficiarii enumerați în anexa I. De asemenea, asistența în temeiul prezentului regulament ar trebui să consolideze dezvoltarea economică și socială și gestionarea economică a beneficiarilor, să sprijine integrarea economică cu piața unică a Uniunii, inclusiv cooperarea în domeniul vamal, să promoveze comerțul deschis și echitabil, care stă la baza agendei privind o creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii, inclusiv prin punerea în aplicare a politicilor de dezvoltare regională și de coeziune, a politicilor privind agricultura și dezvoltarea rurală, a politicilor sociale și de ocupare a forței de muncă, inclusiv mobilitatea forței de muncă, și prin dezvoltarea economiei și a societății digitale, precum și să stimuleze cercetarea și inovarea, inclusiv în contextul inițiativei emblematice Agenda digitală pentru Balcanii de Vest din 2018.
- (14) Acțiunile din cadrul IPA III ar trebui să sprijine reconcilierea, consolidarea păcii și prevenirea conflictelor prin eforturi de mediere, măsuri de consolidare a încrederii și procese care promovează justiția, urmărirea adevărului, despăgubirile și garanțiile de nerepetare.

- (15) Asistența în temeiul prezentului regulament ar trebui să fie utilizată pentru a consolida securitatea sanitară și pregătirea pentru urgențele de sănătate publică, precum și pentru a aborda, în complementaritate cu alte instrumente ale Uniunii, șocul economic major generat de pandemia de COVID-19 și pentru a atenua efectele sale socioeconomice grave, mobilizând resurse pentru a accelera redresarea economică a regiunii.
- (16) Ar trebui să se pună un accent special pe crearea de noi oportunități pentru tineret, inclusiv tinerii profesioniști, asigurându-se totodată că astfel de oportunități contribuie la dezvoltarea socioeconomică a beneficiarilor enumerați în anexa I. Asistența acordată în temeiul prezentului regulament ar trebui, de asemenea, să abordeze problema exodului de creiere.
- (17) Eforturile Uniunii de a sprijini progresul reformelor beneficiarilor enumerați în anexa I prin finanțare în cadrul IPA III ar trebui să fie comunicate în mod eficace de beneficiarii respectivi, precum și de Uniune. În acest sens, Uniunea ar trebui să își intensifice eforturile de comunicare și campaniile, pentru a asigura vizibilitatea finanțării acordate în cadrul IPA III.
- (18) Uniunea ar trebui să ofere sprijin pentru tranziția către aderare beneficiarilor enumerați în anexa I, pe baza experienței statelor membre. Această cooperare ar trebui să se axeze în special pe schimbul de experiență dobândită de statele membre în timpul proceselor lor de reformă.

- (19) Consolidarea statului de drept, inclusiv independența sistemului judiciar, combaterea corupției, a spălării banilor și a criminalității organizate, precum și transparența, buna guvernare la toate nivelurile și reforma administrațiilor publice, inclusiv în domeniul achizițiilor publice, concurenței și ajutoarelor de stat, rămân provocări-cheie și sunt esențiale pentru ca beneficiarii să se apropie de Uniune și să se pregătească pentru asumarea ulterioară deplină a obligațiilor care le revin în calitate de membri ai Uniunii. Având în vedere faptul că reformele urmărite în aceste domenii se realizează pe termen mai lung și că este necesar să se constituie evidențe, asistența financiară acordată în temeiul prezentului regulament ar trebui să abordeze respectivele chestiuni cât mai curând posibil.
- (20) În conformitate cu principiul democrației participative, Comisia ar trebui să încurajeze întărirea capacităților parlamentare, supravegherea parlamentară, procedurile democratice și reprezentarea echitabilă în fiecare dintre beneficiarii enumerați în anexa I.
- (21) Consolidarea cooperării strategice și operaționale privind securitatea dintre Uniune și beneficiarii enumerați în anexa I este esențială pentru abordarea în mod eficace și eficient a amenințărilor la adresa securității și legate de criminalitatea organizată și terorism.
- (22) Un aspect important al cooperării dintre Uniune și beneficiarii enumerați în anexa I îl reprezintă cooperarea în materie de migrație la nivel internațional și regional, inclusiv consolidarea în continuare a capacităților de gestionare a frontierelor și a migrației, asigurarea accesului la protecție internațională, schimbul de informații relevante, îmbunătățirea controalelor la frontieră și a eforturilor de combatere a migrației ilegale, abordarea strămutării forțate și combaterea traficului de ființe umane și a introducerii ilegale de persoane.

- (23) Capacitățile de comunicare ale beneficiarilor enumerați în anexa I ar trebui să fie consolidate pentru a asigura susținerea și înțelegerea de către public a valorilor Uniunii și a beneficiilor și obligațiilor pe care le presupune potențialul statut de membru al Uniunii, abordând în același timp dezinformarea.
- (24) Este necesar ca Uniunea să conducă tranziția către o planetă sănătoasă și o lume mai conectată. Pactul verde european astfel cum este prevăzut în comunicarea Comisiei din 11 decembrie 2019 oferă un angajament reînnoit și un nou cadru strategic pentru realizarea acestui obiectiv global. Uniunea ar trebui să își folosească influența, expertiza și asistența financiară pentru a mobiliza beneficiarii enumerați în anexa I să i se alăture pe o traiectorie durabilă. Prin urmare, prezentul regulament ar trebui să promoveze agenda verde prin consolidarea protecției mediului, contribuția la atenuarea schimbărilor climatice și creșterea rezistenței la schimbările climatice și accelerarea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon.

- (25) Este nevoie ca beneficiarii enumerați în anexa I să fie mai bine pregătiți pentru a aborda provocările globale, precum dezvoltarea durabilă și schimbările climatice, și pentru a se alinia la eforturile Uniunii în direcția abordării acestor aspecte. Pentru a reflecta importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris adoptat în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice¹ și obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite, IPA III ar trebui să contribuie la integrarea acțiunilor climatice în politicile Uniunii și la atingerea unei ținte globale reprezentate de alocarea a 30 % din cheltuielile bugetului Uniunii pentru sprijinirea îndeplinirii obiectivelor climatice și la realizarea obiectivului ambițios de a alocă 7,5 % din buget pentru cheltuieli legate de biodiversitate în 2024 și 10 % în 2026 și în 2027, luând în considerare suprapunerile existente între obiectivele climatice și cele în materie de biodiversitate. Se preconizează că acțiunile din cadrul IPA III vor contribui cu 18 % din pachetul financiar global al IPA III la atingerea obiectivelor climatice, cu obiectivul de a crește acest procent la 20 % până în 2027. În cursul pregătirii și implementării IPA III, urmează să fie identificate acțiuni relevante, iar contribuția totală din IPA III ar trebui să fie luată în considerare în cadrul evaluărilor și a procedurilor de reexaminare relevante.

¹ JO L 282, 19.10.2016, p. 4.

- (26) Acțiunile din cadrul IPA III ar trebui să sprijine punerea în aplicare a Agendei pe 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă adoptată în septembrie 2015, ca o agendă universală la care Uniunea și statele sale membre s-au angajat pe deplin și pe care toți beneficiarii enumerați în anexa I au adoptat-o. Pentru a atinge respectivele obiective, pe lângă acțiunile în care clima este unul dintre obiectivele principale, acțiunile din cadrul IPA III ar trebui, ori de câte ori este posibil, să integreze durabilitatea mediului și obiectivele legate de schimbările climatice în toate sectoarele, acordând o atenție deosebită protecției mediului și combaterii poluării transfrontaliere, și ar trebui să urmărească creșterea economică verde în strategiile naționale și locale, inclusiv sprijinirea criteriilor de durabilitate în achizițiile publice. Acțiunile din cadrul IPA III ar trebui să respecte principiul de „a nu prejudicia” și taxonomia Uniunii în măsura posibilului, în special pentru a asigura durabilitatea investițiilor în Balcanii de Vest și în Turcia.

- (27) Punerea în aplicare a prezentului regulament ar trebui să aibă drept reper principiile egalității de gen și capacitării femeilor și a fetelor și ar trebui să urmărească protejarea și promovarea drepturilor femeilor și a fetelor în conformitate cu planurile de acțiune ale UE privind egalitatea de gen și cu convențiile internaționale și concluziile relevante ale Consiliului, inclusiv concluziile Consiliului privind femeile, pacea și securitatea din 10 decembrie 2018. Consolidarea în cadrul acțiunii externe a Uniunii a egalității de gen și a capacitării femeilor și a fetelor și intensificarea eforturilor de atingere a standardelor minime de performanță indicate în planurile de acțiune ale UE privind egalitatea de gen ar trebui să conducă la o abordare transformatoare și sensibilă la dimensiunea de gen în cooperarea dintre Uniune și beneficiarii enumerați în anexa I. Egalitatea de gen ar trebui să fie luată în considerare și integrată pe tot parcursul punerii în aplicare a prezentului regulament.
- (28) Prezentul regulament stabilește un pachet financiar pentru întreaga durată a IPA III, care urmează să constituie principala valoare de referință în înțelesul punctului 187 din Acordul interinstituțional din 16 decembrie 2020 dintre Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs în vederea introducerii de noi resurse proprii¹, pentru Parlamentul European și pentru Consiliu în cursul procedurii bugetare anuale.

¹ JO L 433I, 22.12.2020, p. 28.

- (29) Comisia și statele membre ar trebui să asigure conformitatea, coerența, consecvența și complementaritatea asistenței pe care o oferă, în special prin consultări periodice și schimburi frecvente de informații pe parcursul diferitelor etape ale ciclului de asistență, inclusiv la nivel local. Ar trebui adoptate, de asemenea, măsurile necesare pentru a asigura o mai bună coordonare și complementaritate cu alți donatori, inclusiv prin intermediul unor consultări periodice. Comisia ar trebui să se asigure că părțile interesate relevante ale beneficiarilor enumerați în anexa I, inclusiv organizațiile societății civile și autoritățile locale și regionale, după caz, sunt consultate în mod adecvat și au acces în timp util la informațiile relevante care să le permită să joace un rol semnificativ în elaborarea și implementarea programelor și în procesele de monitorizare conexe. Rolul societății civile ar trebui consolidat prin programe implementate prin intermediul organismelor guvernamentale și în calitate de beneficiar direct al asistenței din partea Uniunii. De asemenea, asistența Uniunii ar trebui să sprijine și apărătorii drepturilor omului.

- (30) Prioritățile acțiunilor care vizează atingerea obiectivelor în cadrul domeniilor de politică relevante sprijinite în temeiul prezentului regulament ar trebui să fie stabilite într-un cadru de programare instituit de Comisie pe durata cadrului financiar multianual al Uniunii pentru perioada 2021-2027 (denumit în continuare „cadrul de programare al IPA”). Cadrul de programare al IPA ar trebui să fie instituit în parteneriat cu beneficiarii enumerați în anexa I, în conformitate cu cadrul de politică și cu principiile generale, precum și cu obiectivele generale și specifice prevăzute în prezentul regulament și ar trebui să țină seama în mod corespunzător de strategiile naționale relevante. Cadrul de programare al IPA ar trebui să identifice domeniile care trebuie sprijinite prin acordarea de asistență, incluzând o alocare orientativă pentru fiecare domeniu de sprijin, precum și o estimare a cheltuielilor legate de climă.

- (31) Este în interesul comun al Uniunii și al beneficiarilor enumerați în anexa I să se înregistreze progrese în eforturile respectivilor beneficiari de reformare a sistemelor politice, juridice și economice ale acestora pentru a deveni membri ai Uniunii. Asistența ar trebui să se bazeze atât pe o abordare bazată pe performanțe, cât și pe principiul distribuirii echitabile, asigurând progresul în ceea ce privește toți beneficiarii enumerați în anexa I. Asistența ar trebui să fie orientată și ajustată în funcție de situațiile specifice ale acestora, cu luarea în considerare a oricăror eforturi suplimentare necesare pentru îndeplinirea obiectivelor prezentului regulament. Nevoile și capacitățile beneficiarilor enumerați în anexa I ar trebui, de asemenea, să fie luate în considerare în conformitate cu principiul distribuirii echitabile, pentru a evita un nivel de asistență disproporționat de scăzut în comparație cu alți beneficiari. Asistența în temeiul prezentului regulament ar trebui diferențiată în ceea ce privește domeniul de aplicare și intensitatea, în funcție de performanțele beneficiarilor enumerați în anexa I, în special de angajamentul lor față de reforme și de progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a acestora, în special în domeniul statului de drept și drepturilor fundamentale, al instituțiilor democratice și reformei administrației publice și al dezvoltării economice și competitivității.

- (32) În cazul în care indicatorii relevanți scot în evidență un regres semnificativ sau o lipsă persistentă de progrese din partea unui beneficiar enumerat în anexa I în domeniile vizate de principiul „abordării cu prioritate a elementelor fundamentale”, domeniul de aplicare și intensitatea asistenței ar trebui să fie ajustate în consecință, fără a aduce atingere competențelor Consiliului de a adopta măsuri restrictive ca urmare a unei decizii privind întreruperea sau restrângerea, parțială sau totală, a relațiilor economice și financiare cu una sau mai multe țări terțe în conformitate cu articolul 215 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și fără a aduce atingere competenței Comisiei de a suspenda plățile sau punerea în aplicare a acordurilor de finanțare în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului¹ (denumit în continuare „Regulamentul financiar”). Ar trebui să se acorde atenția cuvenită respectării de către beneficiari a principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite și a dreptului internațional.
- (33) Comisia ar trebui să evalueze în fiecare an implementarea cadrului de programare al IPA, descriind modul în care au fost puse în aplicare abordarea bazată pe performanță și principiul distribuirii echitabile. Respectiva evaluare ar trebui să includă, de asemenea, situația privind nivelul de finanțare pentru fiecare obiectiv, precum și pentru fiecare beneficiar enumerat în anexa I. Ar trebui, de asemenea, să permită comitetului instituit prin prezentul regulament să dispună de informații adecvate pentru a asista Comisia.

¹ Regulamentul (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr. 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și de abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012 (JO L 193, 30.7.2018, p. 1).

- (34) Pentru a asigura o asumare a responsabilității efectivă și o transparență efectivă în execuția bugetului Uniunii, precum și o evaluare eficace a progreselor înregistrate în realizarea obiectivelor prezentului regulament, Comisia ar trebui să asigure instituirea unor mecanisme clare de monitorizare și evaluare. Ori de câte ori este posibil și adecvat, rezultatele acțiunii Uniunii ar trebui să fie monitorizate și evaluate pe baza unor indicatori definiți în prealabil, transparenți, specifici fiecărei țări și măsurabili, adaptați particularităților și obiectivelor IPA III.
- (35) Tranziția de la gestiunea directă a fondurilor de preaderare de către Comisie la gestiunea indirectă de către beneficiari ar trebui să fie progresivă și să respecte capacitățile respective ale beneficiarilor în cauză, ținând seama de principiile bunei guvernante. Comisia ar trebui să ia măsuri de supraveghere adecvate care să asigure protecția intereselor financiare ale Uniunii și să poată, dacă este necesar, să inverseze respectiva tranziție. Asistența ar trebui să utilizeze în continuare structurile și instrumentele care și-au dovedit valoarea în procesul de preaderare.

- (36) Uniunea ar trebui să urmărească un nivel maxim de eficiență în utilizarea resurselor disponibile, pentru a optimiza impactul acțiunii sale externe. Acest lucru ar trebui să fie obținut prin asigurarea coerenței, consecvenței și a complementarității cu instrumentele de finanțare externă ale Uniunii, precum și prin sinergii cu alte politici și programe ale Uniunii, cum ar fi Orizont Europa - programul-cadru pentru cercetare și inovare instituit prin Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului¹, Erasmus+ instituit prin Regulamentul (UE) 2021/817 al Parlamentului European și al Consiliului², Programul „Europa creativă” instituit prin Regulamentul (UE) 2021/818 al Parlamentului European și al Consiliului³, Pactul verde european, Fondul pentru o tranziție justă instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1056 al Parlamentului European și al Consiliului⁴ și Mecanismul pentru interconectarea Europei instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1153 al Parlamentului European și al Consiliului⁵, inclusiv, atunci când este cazul, coerența și complementaritatea cu asistența macrofinanciară.

¹ Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013 (JO L 170, 12.5.2021, p. 1).

² Regulamentul (UE) 2021/817 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a Erasmus+: Programul Uniunii pentru educație și formare, tineret și sport și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1288/2013 (JO L 189, 28.5.2021, p. 1).

³ Regulamentul (UE) 2021/818 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a programului „Europa creativă” (2021-2027) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1295/2013 (JO L 189, 28.5.2021, p. 34).

⁴ Regulamentul (UE) 2021/1056 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului pentru o tranziție justă (JO L 231, 30.6.2021, p. 1).

⁵ Regulamentul (UE) 2021/1153 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Mecanismului pentru interconectarea Europei și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1316/2013 și (UE) nr. 283/2014 (JO L 249, 14.7.2021, p. 38).

- (37) În vederea maximizării impactului intervențiilor combinate destinate atingerii unui obiectiv comun, IPA III ar trebui să aibă posibilitatea de a prevedea contribuții la acțiuni din cadrul altor programe, atât timp cât contribuțiile nu acoperă aceleași costuri.
- (38) Finanțarea din partea Uniunii acordată în cadrul IPA III ar trebui să fie utilizată pentru a se finanța acțiuni în cadrul dimensiunii internaționale a programului Erasmus+, a căror implementare ar trebui efectuată în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/817.
- (39) Prezentului regulament i se aplică normele financiare orizontale adoptate de Parlamentul European și de Consiliu în temeiul articolului 322 din TFUE. Respectivele norme sunt prevăzute în Regulamentul financiar și determină în special procedura de stabilire și execuție a bugetului prin granturi, premii, achiziții publice și gestiune indirectă și prevăd verificarea responsabilităților actorilor financiari. Normele adoptate în temeiul articolului 322 din TFUE includ, de asemenea, un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii.
- (40) Întrucât respectarea democrației, a drepturilor omului și a statului de drept este esențială pentru buna gestiune financiară și pentru eficacitatea finanțării din partea Uniunii, astfel cum se menționează în Regulamentul financiar, asistența ar putea fi suspendată în caz de degradare a democrației, a drepturilor omului sau a statului de drept în cadrul unuia dintre beneficiarii enumerați în anexa I.

- (41) Tipurile de finanțare și metodele de execuție prevăzute în Regulamentul financiar ar trebui să fie alese pe baza capacității lor de a realiza obiectivele specifice ale acțiunilor și de a obține rezultate, luându-se în considerare în special costurile controalelor, sarcinile administrative și riscul preconizat de neconformitate. Aceasta ar trebui să includă utilizarea de sume forfetare, rate forfetare și costuri unitare, precum și recurgerea la finanțări care nu sunt legate de costuri, astfel cum se menționează la articolul 125 alineatul (1) din Regulamentul financiar.
- (42) Uniunea ar trebui să continue să aplice norme comune pentru implementarea acțiunii sale externe. Normele și procedurile pentru implementarea instrumentelor Uniunii pentru finanțarea acțiunii externe sunt prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/947. Ar trebui stabilite dispoziții detaliate suplimentare pentru a aborda situațiile specifice, în special pentru cooperarea transfrontalieră și domeniile de politică agricultură și dezvoltare rurală.

- (43) Acțiunile externe sunt adesea implementate într-un mediu foarte volatil, care necesită o adaptare continuă și rapidă la necesitățile în schimbare ale partenerilor Uniunii și la provocările globale, cum ar fi drepturile omului, democrația și buna guvernare, securitatea și stabilitatea, schimbările climatice și mediul, migrația ilegală și strămutarea forțată și cauzele profunde ale acestora. Reconcilierea principiului previzibilității cu necesitatea de a reacționa rapid la noile necesități presupune, în consecință, adaptarea execuției financiare a programelor. Pentru a spori capacitatea Uniunii de a răspunde unor necesități neprevăzute, respectându-se, în același timp, principiul întocmirii anuale a bugetului Uniunii, prezentul regulament ar trebui să mențină flexibilitatea permisă în temeiul Regulamentului financiar pentru alte politici, și anume reportări și reangajări ale fondurilor angajate, respectând totodată scopurile și obiectivele prevăzute în prezentul regulament. Acest lucru va asigura utilizarea eficientă a fondurilor Uniunii atât pentru cetățenii Uniunii, cât și pentru beneficiarii enumerați în anexa I, maximizând astfel fondurile Uniunii disponibile pentru intervențiile din cadrul acțiunilor externe ale Uniunii.

- (44) Noul Fond european pentru dezvoltare durabilă plus (FEDD+) instituit prin Regulamentul (UE) 2021/947, care se bazează pe predecesorul său, ar trebui să constituie un pachet financiar integrat care să asigure capacitate de finanțare sub formă de granturi, garanții bugetare și alte instrumente financiare în întreaga lume, inclusiv pentru beneficiarii enumerați în anexa I. Guvernanța pentru operațiunile FEDD+ care acoperă Balcanii de Vest efectuate în temeiul prezentului regulament ar trebui să fie asigurată de Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest (CIBV). Comitetul director al CIBV include în prezent beneficiarii din Balcanii de Vest enumerați în anexa I, contribuitorii la Fondul comun european pentru Balcanii de Vest, instituțiile financiare relevante și organizațiile regionale relevante, după caz. Consiliul strategic specific pentru operațiunile FEDD+ care acoperă Balcanii de Vest ar trebui să fie în continuare favorabil incluziunii.
- (45) Garanția pentru acțiunea externă, instituită prin Regulamentul (UE) 2021/947, sprijină operațiunile FEDD+, iar IPA III ar trebui să contribuie la necesitățile de provizionare în ceea ce privește operațiunile destinate beneficiarilor enumerați în anexa I, inclusiv la constituirea de provizioane și la datoriile rezultate din împrumuturi pentru asistență macrofinanciară.

- (46) Este important să se asigure că programele de cooperare transfrontalieră sunt implementate într-un mod consecvent cu cadrul stabilit în programele privind acțiunea externă și în Regulamentul (UE) 2021/1059 al Parlamentului European și al Consiliului¹. În prezentul regulament ar trebui prevăzute dispoziții specifice pentru cofinanțare.
- (47) Planurile de acțiune anuale sau multianuale și măsurile menționate în prezentul regulament constituie programe de lucru în temeiul Regulamentului financiar. Planurile de acțiune anuale sau multianuale constau într-un set de măsuri grupate într-un singur document.

¹ Regulamentul (UE) 2021/1059 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind dispoziții specifice pentru obiectivul Cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională și de instrumentele de finanțare externă (JO L 231, 30.6.2021, p. 94).

- (48) În conformitate cu Regulamentul financiar, cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului¹ și cu Regulamentele (CE, Euratom) nr. 2988/95², (Euratom, CE) nr. 2185/96³ și (UE) 2017/1939⁴ ale Consiliului, interesele financiare ale Uniunii trebuie să fie protejate prin măsuri proporționate, inclusiv prin măsuri referitoare la prevenirea, depistarea, corectarea și investigarea neregulilor, inclusiv a fraudei, recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau incorect utilizate și, dacă este cazul, prin impunerea de sancțiuni administrative. În special, în conformitate cu Regulamentele (Euratom, CE) nr. 2185/96 și (UE, Euratom) nr. 883/2013, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) are competența de a desfășura investigații administrative, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, pentru a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii.

¹ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1).

² Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, 23.12.1995, p. 1).

³ Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, 15.11.1996, p. 2).

⁴ Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului din 12 octombrie 2017 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în ceea ce privește instituirea Parchetului European (EPPO) (JO L 283, 31.10.2017, p. 1).

În conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1939, Parchetul European (EPPO) este împuternicit să investigheze și să urmărească penal infracțiunile care afectează interesele financiare ale Uniunii, astfel cum sunt prevăzute în Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului¹. În conformitate cu Regulamentul financiar, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii, să acorde drepturile necesare și să permită accesul reprezentanților Comisiei, ai OLAF, ai Curții de Conturi și, în ceea ce privește statele membre care participă la forma de cooperare consolidată în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1939, ai EPPO și să se asigure că orice terț implicat în execuția fondurilor din partea Uniunii acordă drepturi echivalente. Beneficiarii enumerați în anexa I ar trebui, de asemenea, să raporteze Comisiei, fără întârziere, neregulile, inclusiv fraudele care au făcut obiectul unei constatări administrative sau judiciare primare și să informeze Comisia cu privire la evoluția procedurilor administrative și juridice. Având în vedere obiectivul de aliniere la bunele practici din statele membre, această raportare ar trebui să se efectueze prin mijloace electronice, utilizându-se Sistemul de gestionare a neregulilor instituit de Comisie.

- (49) Asistența în temeiul prezentului regulament ar trebui implementată în mod transparent, responsabil și depolitizat. Comisia ar trebui să monitorizeze acest lucru îndeaproape, inclusiv la nivel local.

¹ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29).

- (50) Comunicarea promovează dezbateră democratică, consolidează controlul instituțional și controlul asupra finanțării acordate de Uniune și contribuie la creșterea credibilității Uniunii. Uniunea și beneficiarii finanțării din partea Uniunii ar trebui să sporească vizibilitatea acțiunilor Uniunii și să comunice în mod adecvat valoarea adăugată a sprijinului furnizat de Uniune. În această privință, în conformitate cu Regulamentul financiar, acordurile încheiate cu beneficiarii finanțării din partea Uniunii ar trebui să conțină obligații care să asigure o vizibilitate adecvată, iar Comisia ar trebui să acționeze în mod corespunzător și în timp util atunci când respectivele obligații nu sunt îndeplinite.
- (51) Pentru a lua în considerare orice schimbări ale cadrului politicii de extindere sau evoluțiile semnificative privind beneficiarii enumerați în anexa I, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din TFUE ar trebui delegată Comisiei în ceea ce privește adaptarea și actualizarea priorităților tematice pentru asistență enumerate în anexele II și III, precum și în ceea ce privește completarea prezentului regulament prin stabilirea anumitor obiective specifice și priorități tematice pentru asistență. Este deosebit de important ca, în cursul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare¹. În special, pentru a se asigura o participare egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.

¹ JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

- (52) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, în special cu privire la condițiile și structurile specifice pentru gestiunea indirectă cu beneficiarii enumerați în anexa I și punerea în aplicare a asistenței pentru dezvoltare rurală, ar trebui conferite competențe de executare Comisiei. Respectivele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului¹. La stabilirea condițiilor uniforme de punere în aplicare a prezentului regulament ar trebui să se țină seama de învățămintele desprinse din gestionarea și punerea în aplicare a asistenței pentru preaderare anterioare. Respectivele condiții uniforme ar trebui modificate în cazul în care evoluțiile impun acest lucru.
- (53) Comitetul instituit în temeiul prezentului regulament ar trebui să aibă competențe și în ceea ce privește actele juridice și angajamentele care intră sub incidența Regulamentului (CE) nr. 1085/2006 al Consiliului² și a Regulamentului (UE) nr. 231/2014, precum și în ceea ce privește punerea în aplicare a articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 389/2006 al Consiliului³.

¹ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

² Regulamentul (CE) nr. 1085/2006 al Consiliului din 17 iulie 2006 de instituire a unui instrument de asistență pentru preaderare (IPA) (JO L 210, 31.7.2006, p. 82).

³ Regulamentul (CE) nr. 389/2006 al Consiliului din 27 februarie 2006 privind crearea unui instrument de sprijin financiar în scopul de a încuraja dezvoltarea economică a comunității cipriote turce și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2667/2000 privind Agenția Europeană pentru Reconstrucție (JO L 65, 7.3.2006, p. 5).

- (54) Întrucât obiectivele prezentului regulament nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din TUE. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective.
- (55) Pentru a asigura continuitatea în acordarea sprijinului în domeniul de politică relevant și pentru a permite ca implementarea să înceapă de la debutul cadrului financiar multianual 2021-2027, prezentul regulament ar trebui să intre în vigoare în regim de urgență și să se aplice cu efect retroactiv de la 1 ianuarie 2021,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 1

Obiect

Prezentul regulament instituie Instrumentul de asistență pentru preaderare (denumit în continuare „IPA III”) pentru perioada cadrului financiar multianual 2021-2027 (denumit în continuare „CFM 2021-2027”).

Prezentul regulament stabilește obiectivele IPA III, bugetul pentru perioada 2021-2027, formele de asistență din partea Uniunii și normele pentru furnizarea asistenței.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, „cooperare transfrontalieră” înseamnă cooperarea dintre:

- (a) statele membre și beneficiarii enumerați în anexa I la prezentul regulament, astfel cum se menționează la articolul 3 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/1059;
- (b) doi sau mai mulți beneficiari enumerați în anexa I la prezentul regulament; sau

- (c) beneficiarii enumerați în anexa I la prezentul regulament și țările și teritoriile enumerate în anexa I la Regulamentul (UE) 2021/947.

Articolul 3

Obiectivele IPA III

- (1) Obiectivul general al IPA III este de a sprijini beneficiarii enumerați în anexa I în vederea adoptării și implementării reformelor politice, instituționale, juridice, administrative, sociale și economice necesare pentru ca respectivii beneficiari să respecte valorile Uniunii și să se alinieze treptat la normele, standardele, politicile și practicile Uniunii (denumit în continuare „acquis”) în vederea aderării viitoare la aceasta, contribuind astfel la stabilitatea, securitatea, pacea și prosperitatea reciprocă.
- (2) IPA III are următoarele obiective specifice:
- (a) consolidarea statului de drept, a democrației și a respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv prin promovarea unui sistem judiciar independent, consolidarea securității și combaterea corupției și a criminalității organizate, respectarea dreptului internațional, libertatea mass-mediei și libertatea academică și un mediu propice pentru societatea civilă, promovarea nediscriminării și a toleranței, asigurarea respectării drepturilor persoanelor aparținând minorităților și promovarea egalității de gen și îmbunătățirea gestionării migrației, inclusiv a gestionării frontierelor, combaterea migrației ilegale și combaterea strămutării forțate a populației;

- (b) sporirea eficacității administrației publice și sprijinirea transparenței, a reformelor structurale și a bunei guvernante la toate nivelurile, inclusiv în domeniile achizițiilor publice și al ajutorului de stat;
- (c) adaptarea normelor, standardelor, politicilor și practicilor beneficiarilor enumerați în anexa I astfel încât acestea să fie aliniate celor ale Uniunii și consolidarea cooperării regionale, a reconcilierii și a relațiilor de bună vecinătate, precum și a contactelor interpersonale și a comunicării strategice;
- (d) consolidarea dezvoltării economice și sociale și a coeziunii, cu o atenție deosebită pentru tineri, inclusiv prin politici calitative în domeniul educației și al ocupării forței de muncă, prin sprijinirea investițiilor și dezvoltarea sectorului privat, cu accent pe întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), precum și pe agricultură și dezvoltarea rurală;
- (e) consolidarea protecției mediului, creșterea rezistenței la schimbările climatice, accelerarea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon, dezvoltarea economiei și societății digitale, precum și consolidarea conectivității în toate dimensiunile sale;
- (f) sprijinirea coeziunii teritoriale și a cooperării transfrontaliere peste frontierele terestre și maritime, inclusiv a cooperării transnaționale și interregionale.

- (3) În conformitate cu obiectivele specifice, în cadrul asistenței se pot aborda, după caz, următoarele priorități tematice:
- (a) instituirea și promovarea, începând dintr-o etapă timpurie a funcționării corecte a instituțiilor necesare pentru garantarea statului de drept și consolidarea în continuare a instituțiilor democratice;
 - (b) consolidarea capacităților pentru a face față provocărilor legate de migrație la nivel regional și internațional;
 - (c) consolidarea capacităților de comunicare strategică, inclusiv comunicarea cu publicul cu privire la reformele necesare pentru îndeplinirea criteriilor de aderare la Uniune;
 - (d) consolidarea bunei guvernante și reformarea administrației publice în conformitate cu principiile administrației publice;
 - (e) consolidarea guvernantei fiscale și economice;
 - (f) consolidarea tuturor aspectelor legate de relațiile de bună vecinătate, stabilitatea regională și cooperarea reciprocă;
 - (g) consolidarea capacității Uniunii și a partenerilor săi de a preveni conflictele, de a consolida pacea și de a răspunde nevoilor înainte de declanșarea crizelor și ulterior acestora;

- (h) consolidarea capacităților, a independenței și a pluralității organizațiilor societății civile;
- (i) promovarea alinierii normelor, standardelor, politicilor și practicilor beneficiarilor la cele ale Uniunii;
- (j) promovarea egalității de gen și a capacității femeilor și a fetelor;
- (k) consolidarea accesului la educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții și îmbunătățirea calității acestora, la toate nivelurile, și acordarea de sprijin sectoarelor culturale și creative și celui sportiv;
- (l) promovarea locurilor de muncă de calitate și a accesului la piața muncii;
- (m) promovarea protecției și incluziunii sociale și combaterea sărăciei;
- (n) promovarea unui transport inteligent, durabil, favorabil incluziunii și sigur, înlăturarea blocajelor din infrastructurile rețelilor majore și consolidarea securității și diversificării energetice;
- (o) îmbunătățirea mediului și a competitivității întreprinderilor din sectorul privat, în special a IMM-urilor;
- (p) îmbunătățirea accesului la tehnologiile și serviciile digitale și consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării;
- (q) sprijinirea securității și siguranței aprovizionării cu alimente și cu apă;

- (r) protecția mediului și îmbunătățirea calității mediului;
 - (s) cooperarea cu beneficiarii enumerați în anexa I în privința utilizării pașnice a energiei nucleare în domeniile sănătății, agriculturii și siguranței alimentare;
 - (t) creșterea capacității sectorului agroalimentar și a sectorului pescuitului de a face față presiunii concurenței și forțelor pieței.
- (4) În vederea promovării relațiilor de bună vecinătate, a favorizării integrării în Uniune și a promovării dezvoltării socioeconomice, asistența pentru cooperarea transfrontalieră între beneficiarii enumerați în anexa I poate aborda, după caz, următoarele priorități tematice:
- (a) promovarea ocupării forței de muncă, a mobilității forței de muncă și a incluziunii sociale și culturale transfrontaliere;
 - (b) protecția mediului și promovarea adaptării la schimbările climatice, a atenuării efectelor schimbărilor climatice și prevenirea și gestionarea riscurilor;
 - (c) promovarea transportului durabil și îmbunătățirea infrastructurilor publice;
 - (d) promovarea economiei și societății digitale;
 - (e) încurajarea turismului, precum și conservarea și promovarea patrimoniului cultural și a celui natural;
 - (f) investiții în tineret, sport, educație și competențe;

- (g) promovarea guvernantei locale și regionale;
 - (h) promovarea inițiativelor transfrontaliere de încurajare a reconcilierii și a justiției de tranziție;
 - (i) îmbunătățirea competitivității, a mediului de afaceri și a dezvoltării IMM-urilor, a comerțului și a investițiilor;
 - (j) consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice, a inovării și a tehnologiilor digitale.
- (5) Prioritățile tematice pentru furnizarea de asistență în funcție de nevoile și capacitățile beneficiarilor enumerați în anexa I sunt stabilite în anexa II. Prioritățile tematice pentru cooperarea transfrontalieră între beneficiarii enumerați în anexa I sunt stabilite în anexa III. Fiecare din respectivele priorități tematice poate contribui la atingerea mai multor obiective specifice.
- (6) Comisia este împuternicită să adopte, înainte de adoptarea cadrului de programare IPA, un act delegat în conformitate cu articolele 14 și 15 pentru a completa prezentul regulament prin stabilirea anumitor obiective specifice și priorități tematice pentru asistență legate de aspectele menționate la alineatul (3) literele (a)-(m) și litera (r) și la alineatul (4) literele (a)-(j) de la prezentul articol.

Articolul 4

Bugetul

- (1) Pachetul financiar pentru implementarea IPA III în perioada 2021-2027 este de 14 162 000 000 EUR în prețuri curente.
- (2) Cuantumul menționat la alineatul (1) de la prezentul articol poate fi utilizat pentru finanțarea măsurilor de sprijin pentru implementarea IPA III, de exemplu pentru activități de pregătire, monitorizare, control, audit și evaluare, inclusiv sistemele corporative de tehnologie a informației, în conformitate cu articolul 24 din Regulamentul (UE) 2021/947.

Articolul 5

Dispoziții privind raportul cu alte programe

- (1) În punerea în aplicare a prezentului regulament se asigură coerența, sinergiile și complementaritățile cu alte domenii ale acțiunii externe a Uniunii și cu alte politici și programe relevante ale Uniunii, precum și coerența politicilor de dezvoltare.
- (2) Regulamentul (UE) 2021/947 se aplică activităților implementate în temeiul prezentului regulament în cazul menționării în prezentul regulament.

- (3) IPA III contribuie cu fonduri la acțiunile implementate și gestionate în conformitate cu Regulamentul (EU) 2021/817. Regulamentul (UE) 2021/817 se aplică utilizării respectivelor fonduri. În acest scop, contribuția IPA III este inclusă în documentul unic de programare menționat la articolul 13 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/947 și adoptat în conformitate cu procedurile prevăzute în respectivul regulament. Respectivul document de programare conține o sumă orientativă minimă care urmează să fie alocată acțiunilor instituite în temeiul Regulamentului (UE) 2021/817.

- (4) Asistența acordată în cadrul prezentului regulament poate fi furnizată tipului de acțiuni prevăzute în cadrul Fondului european de dezvoltare regională și al Fondului de coeziune ale căror obiective și domenii de aplicare ale sprijinului sunt prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului¹, al Fondului social european Plus instituit prin Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului² și al Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală care urmează să fie instituit printr-un regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului.

¹ Regulamentul (UE) 2021/1058 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune (JO L 231, 30.6.2021, p. 60).

² Regulamentul (UE) 2021/1057 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de instituire a Fondului social european Plus (FSE+) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1296/2013 (JO L 231, 30.6.2021, p. 21).

- (5) Fondul european de dezvoltare regională contribuie la programele sau măsurile instituite pentru cooperarea transfrontalieră dintre beneficiarii enumerați în anexa I și unul sau mai multe state membre. Comisia adoptă respectivele programe și măsuri în conformitate cu articolul 17 alineatul (3) din prezentul regulament. Cuantumul contribuției din cadrul fondurilor IPA III alocate pentru cooperarea transfrontalieră (CTF-IPA III), astfel cum se menționează la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2021/1059, este stabilit în conformitate cu articolul respectiv. Programele CTF-IPA III sunt gestionate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/1059.
- (6) IPA III poate contribui la programele de cooperare transnațională și interregională sau la măsurile instituite și puse în aplicare în temeiul Regulamentului (UE) 2021/1059, ținând seama de strategiile macroregionale sau de strategiile pentru bazinele maritime, după caz și la care participă beneficiarii enumerați în anexa I la prezentul regulament.

În cazul în care un program sau o măsură de cooperare transnațională și interregională este, de asemenea, sprijinită de IVCDCl, se plătește o prefinanțare în conformitate cu articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/947.

- (7) Dacă este cazul, alte programe ale Uniunii pot contribui la acțiunile instituite în temeiul prezentului regulament în conformitate cu articolul 9, cu condiția ca respectivele contribuții să nu acopere aceleași costuri. Prezentul regulament poate, de asemenea, să contribuie la măsurile instituite în temeiul altor programe ale Uniunii, cu condiția ca respectivele contribuții să nu acopere aceleași costuri. În astfel de cazuri, programul de lucru care acoperă acțiunile respective stabilește care este setul de norme aplicabile.
- (8) Pentru a asigura coerența și eficacitatea finanțării Uniunii sau pentru a dezvolta cooperarea regională, Comisia poate decide, în cazuri justificate corespunzător, să extindă eligibilitatea planurilor de acțiune și a măsurilor menționate la articolul 9 alineatul (1) pentru a cuprinde țări, teritorii sau regiuni care, în caz contrar, nu ar fi eligibile pentru finanțare în temeiul articolului 3 alineatul (1), cu condiția ca planul sau măsura care urmează a fi pus(ă) în aplicare să fie de anvergură mondială, regională sau transfrontalieră.

Capitolul II

Planificarea strategică

Articolul 6

Cadrul de politică și principiile generale

- (1) Cadrul politicii de extindere definit de Consiliul European și de Consiliu, acordurile care instituie o relație obligatorie din punct de vedere juridic cu beneficiarii enumerați în anexa I, precum și rezoluțiile Parlamentului European, comunicările Comisiei și comunicările comune ale Comisiei și ale Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate constituie cadrul general de politică pentru punerea în aplicare a prezentului regulament. Comisia asigură coerența dintre asistența în temeiul prezentului regulament și cadrul politicii de extindere.
- (2) Programele și acțiunile din cadrul IPA III care urmăresc atingerea obiectivelor specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) integrează prioritățile orizontale privind schimbările climatice, protecția mediului, drepturile omului și egalitatea de gen, în vederea promovării unor acțiuni integrate care generează cobeneficii și care îndeplinesc obiective multiple într-un mod coerent. După caz, programele și acțiunile abordează legăturile dintre obiectivele de dezvoltare durabilă, inclusiv obiectivele privind promovarea unor societăți pașnice și favorabile incluziunii, precum și privind reducerea sărăciei.

- (3) În colaborare cu statele membre, Comisia contribuie la punerea în aplicare a angajamentelor Uniunii în ceea ce privește creșterea transparenței și a răspunderii în privința oferirii de asistență, inclusiv punerea la dispoziție a informațiilor despre volumul și alocarea asistenței prin intermediul unor baze de date online și se asigură că datele sunt comparabile și ușor accesibile, partajate și publicate.
- (4) Comisia și statele membre cooperează în vederea asigurării coerenței și fac eforturi pentru a evita suprapunerile dintre asistența în temeiul prezentului regulament și alte tipuri de asistență acordată de Uniune, de statele membre și de Grupul Băncii Europene de Investiții, în conformitate cu principiile stabilite pentru consolidarea coordonării operaționale din domeniul asistenței externe, inclusiv printr-o coordonare consolidată cu statele membre la nivel local și prin armonizarea politicilor și a procedurilor, în special a principiilor internaționale privind eficacitatea dezvoltării. O astfel de coordonare presupune consultări periodice și în timp util și schimburi frecvente de informații în timpul diferitelor etape ale ciclului de asistență, implică reuniuni deschise tuturor părților, având drept scop coordonarea asistenței, inclusiv la nivel local, și reprezintă o etapă esențială în procesele de programare ale Uniunii și ale statelor membre.

- (5) În conformitate cu principiul parteneriatului incluziv, Comisia se asigură, după caz, că părțile interesate relevante ale beneficiarilor enumerați în anexa I, inclusiv organizațiile societății civile și autoritățile locale și regionale, după caz, sunt consultate în mod adecvat și au acces în timp util la informațiile relevante care să le permită să joace un rol semnificativ în procesele de elaborare și de implementare a programelor și în procesele de monitorizare conexă. Comisia încurajează coordonarea între părțile interesate relevante.

Sunt consolidate capacitățile organizațiilor societății civile, inclusiv capacitățile acestora în calitate de beneficiari direcți ai asistenței, după caz.

- (6) Comisia, în strânsă legătură cu statele membre, ia măsurile necesare pentru a asigura coordonarea și complementaritatea cu organizații și entități multilaterale și regionale, precum organizațiile internaționale și instituțiile financiare, și agenții și donatori din afara Uniunii.

Capitolul III

Implementare

Articolul 7

Cadrul de programare al IPA

- (1) Asistența în temeiul prezentului regulament se bazează pe un cadru de programare al IPA pentru îndeplinirea obiectivelor specifice menționate la articolul 3 alineatul (2) și pe prioritățile tematice menționate la articolul 3 alineatul (3) și detaliate în anexele II și III. Comisia stabilește cadrul de programare al IPA pe durata CFM 2021-2027.
- (2) Parlamentul European și Consiliul autorizează creditele alocate anual în limitele CFM 2021-2027.
- (3) Cadrul de programare al IPA este elaborat în conformitate cu cadrul de politică și cu principiile generale prevăzute la articolul 6 și ține seama în mod corespunzător de strategiile naționale și politicile sectoriale relevante.
- (4) Cadrul de programare al IPA include alocări orientative ale fondurilor Uniunii pe domenii tematice, în conformitate cu obiectivele specifice menționate la articolul 3 alineatul (2), după caz, defalcate pe ani, fără a aduce atingere posibilității de a combina asistența care contribuie la îndeplinirea unor obiective specifice diferite.

- (5) Cadrul de programare al IPA include indicatori pentru evaluarea progreselor înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivelor specifice menționate la articolul 3 alineatul (2). Respectivii indicatori sunt în concordanță cu indicatorii-cheie de performanță menționați în anexa IV.
- (6) Comisia efectuează o evaluare anuală a implementării cadrului de programare al IPA din perspectiva evoluției cadrului de politică menționat la articolul 6 și pe baza indicatorilor menționați la alineatul (5) de la prezentul articol. Respectiva evaluare include, de asemenea, situația actuală a alocărilor angajate și planificate pentru beneficiarii enumerați în anexa I și modul în care abordarea bazată pe performanțe și principiul distribuirii echitabile menționate la articolul 8 au fost implementate. Comisia transmite respectiva evaluare comitetului menționat la articolul 17.
- (7) Pe baza evaluării anuale menționate la alineatul (6), Comisia poate propune o revizuire a cadrului de programare al IPA, după caz. În plus, Comisia poate reexamina cadrul de programare al IPA în urma evaluării intermediare menționate la articolul 42 din Regulamentul (UE) 2021/947 și, dacă este cazul, îl poate revizui. Orice revizuire a cadrului de programare al IPA se efectuează în conformitate cu procedura menționată la alineatul (8).
- (8) Fără a aduce atingere alineatului (9), Comisia adoptă cadrul de programare al IPA prin intermediul unui act de punere în aplicare. Respectivul act de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 17 alineatul (3).

- (9) Comisia adoptă cadrul de programare pentru cooperarea transfrontalieră cu statele membre în conformitate cu articolul 17 alineatul (3).

Articolul 8

Asistența acordată beneficiarilor, evaluarea performanței și principiul distribuirii echitabile

- (1) Asistența în temeiul prezentului regulament se bazează atât pe o abordare bazată pe performanțe, cât și pe principiul distribuirii echitabile, astfel cum se prevede la alineatele (2), (3) și (4).
- (2) Asistența are ca obiectiv asigurarea progresului în ceea ce privește toți beneficiarii enumerați în anexa I și este orientată și ajustată în funcție de situațiile lor specifice, cu luarea în considerare a oricăror eforturi suplimentare necesare pentru îndeplinirea obiectivelor prezentului regulament. Nevoile și capacitățile beneficiarilor respectivi sunt, de asemenea, luate în considerare în conformitate cu principiul distribuirii echitabile, pentru a evita un nivel de asistență disproporționat de scăzut în comparație cu alți beneficiari.
- (3) Asistența se diferențiază ca domeniu de aplicare și intensitate în funcție de performanțele beneficiarilor enumerați în anexa I, în special în ceea ce privește angajamentul lor față de reforme și progresele înregistrate în punerea în aplicare a acestora, precum și în funcție de nevoile lor.
- (4) La evaluarea performanței beneficiarilor enumerați în anexa I și la luarea deciziilor cu privire la asistența care urmează a fi acordată, se acordă o atenție deosebită eforturilor depuse în domeniul statului de drept și al drepturilor fundamentale, al instituțiilor democratice și al reformei administrației publice, precum și al dezvoltării economice și competitivității.

- (5) În cazul unui regres semnificativ sau al unei lipse persistente de progrese din partea unui beneficiar enumerat în anexa I în domeniile menționate la alineatul (4) de la prezentul articol, astfel cum sunt măsurate de indicatorii menționați la articolul 7 alineatul (5), domeniul de aplicare și intensitatea asistenței sunt ajustate în consecință, în conformitate cu alineatul (6), inclusiv prin reducerea proporțională a fondurilor și redirecționarea acestora, în moduri care să evite compromiterea sprijinului pentru îmbunătățirea drepturilor fundamentale, a democrației și a statului de drept, inclusiv prin sprijinirea societății civile și, după caz, prin cooperarea cu autoritățile locale. În cazul în care s-au reluat progresele, asistența este, de asemenea, ajustată în consecință, în conformitate cu alineatul (6), pentru a sprijini în continuare aceste eforturi.
- (6) Asistența acordată beneficiarilor enumerați în anexa I se decide în cadrul măsurilor menționate la articolul 9.

Articolul 9

Măsuri și metode de implementare

- (1) Asistența în temeiul prezentului regulament este implementată prin gestiune directă sau prin gestiune indirectă, în conformitate cu Regulamentul financiar, prin planuri de acțiune și măsuri anuale sau multianuale, astfel cum se menționează la titlul II capitolul III din Regulamentul (UE) 2021/947. Comisia adoptă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, planuri de acțiune și măsuri. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 17 alineatul (3). Titlul II capitolul III din Regulamentul (UE) 2021/947 se aplică prezentului regulament, cu excepția articolului 28 alineatul (1) din regulamentul menționat.

- (2) Tranziția de la gestiunea directă de către Comisie la gestiunea indirectă de către beneficiarii enumerați în anexa I este progresivă și respectă capacitățile respective ale beneficiarilor în cauză, ținând seama de principiile bunei guvernante. Comisia ia măsurile de supraveghere adecvate care să asigure protecția intereselor financiare ale Uniunii, după caz. Comisia poate, de asemenea, să inverseze tranziția respectivă, în cazul în care un beneficiar enumerat în anexa I nu îndeplinește obligațiile, principiile, obiectivele și normele relevante stabilite în Regulamentul financiar.
- (3) Parlamentul European poate desfășura periodic schimburi de opinii cu Comisia cu privire la propriile sale programe de asistență, referitor la aspecte precum consolidarea capacităților, inclusiv medierea și dialogul aferente, precum și observarea alegerilor.
- (4) Planurile de acțiune în temeiul prezentului regulament pot fi adoptate pentru o perioadă de până la șapte ani.
- (5) Sprijinul bugetar se bazează pe răspunderea reciprocă și un angajament comun față de democrație, drepturile omului și statul de drept și este acordat în conformitate cu articolul 236 din Regulamentul financiar și cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/947. Acțiunile în temeiul IPA III sprijină dezvoltarea controlului parlamentar, a capacităților de audit, precum și îmbunătățirea transparenței și a accesului public la informații.

Articolul 10
Cooperare transfrontalieră

- (1) Până la 3 % din pachetul financiar se alocă în mod orientativ programelor de cooperare transfrontalieră între beneficiarii enumerați în anexa I și statele membre, în conformitate cu nevoile și prioritățile acestora.
- (2) Rata de cofinanțare din partea Uniunii la nivelul fiecărei priorități nu este mai mare de 85 % din cheltuielile eligibile ale unui program de cooperare transfrontalieră.
- (3) Nivelul de prefinanțare pentru cooperarea transfrontalieră cu statele membre poate depăși procentul menționat la articolul 51 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2021/1059 și este de 50 % din primele trei angajamente bugetare ale programului.
- (4) În cazul în care un program de cooperare transfrontalieră este întrerupt, în conformitate cu articolul 12 din Regulamentul (UE) 2021/1059, partea care rămâne disponibilă din sprijinul acordat în temeiul prezentului regulament programului întrerupt poate fi utilizată pentru a finanța alte acțiuni eligibile în temeiul prezentului regulament.

Capitolul IV

Eligibilitate

Articolul 11

Eligibilitatea pentru finanțare în cadrul IPA III

Participarea la procedurile de achiziții publice, de atribuire de granturi și de premii pentru acțiunile finanțate în cadrul prezentului regulament este deschisă organizațiilor internaționale și regionale și tuturor persoanelor fizice resortisante ale următoarelor țări și persoanelor juridice stabilite în mod efectiv în acestea:

- (a) statele membre, beneficiarii enumerați în anexa I la prezentul regulament, părțile contractante la Acordul privind Spațiul Economic European și țările vizate de anexa I la Regulamentul (UE) 2021/947; și
- (b) țările pentru care Comisia a instituit accesul reciproc la asistența externă.

În sensul literei (b), accesul reciproc se poate acorda, pentru o perioadă limitată de cel puțin un an, atunci când o țară acordă eligibilitatea, în condiții egale, entităților din Uniune și din țările eligibile în temeiul prezentului regulament. Comisia decide cu privire la accesul reciproc după consultarea țării destinate sau a țărilor implicate.

Capitolul V

FEDD+ și garanții bugetare

Articolul 12

Instrumente financiare și garanția pentru acțiunea externă

- (1) În conformitate cu articolul 31 alineatul (7) din Regulamentul (UE) 2021/947, beneficiarii enumerați în anexa I la prezentul regulament sunt eligibili pentru sprijin prin Fondul european pentru dezvoltare durabilă Plus (FEDD+) și garanția pentru acțiunea externă. Operațiunile FEDD+ și ale garanției pentru acțiunea externă sunt finanțate *mutatis mutandis* în temeiul prezentului regulament, astfel cum se prevede în titlul II capitolul IV din Regulamentul (UE) 2021/947, sub rezerva dispozițiilor speciale ale prezentului articol.
- (2) Comisia este consiliată de un consiliu strategic specific în gestionarea operațiunilor FEDD+ pentru Balcanii de Vest (denumit în continuare „consiliul strategic”).
- (3) Consiliul strategic consiliază Comisia cu privire la orientarea strategică a investițiilor pentru Balcanii de Vest în cadrul FEDD+ și contribuie la alinierea acestora la principiile directoare, cadrul de politică și obiectivele stabilite în prezentul regulament.

Consiliul strategic sprijină Comisia în procesul de stabilire a obiectivelor generale de investiții pentru Balcanii de Vest în ceea ce privește utilizarea garanției pentru acțiunea externă în sprijinul operațiunilor FEDD+ și monitorizează existența unei acoperiri geografice și tematice adecvate și diversificate a componentelor de investiții.

- (4) Consiliul strategic include reprezentanți ai Comisiei, ai tuturor statelor membre și ai Băncii Europene de Investiții (BEI).

Parlamentul European are statutul de observator. Participarea la consiliul strategic poate fi deschisă și altor părți interesate relevante. Consiliul strategic decide cu privire la includerea oricărui nou membru sau observator.

Fără a aduce atingere modalităților specifice privind copreședinția, consiliul strategic este prezidat de Comisie și, în măsura posibilului, adoptă avize prin consens.

Participarea la reuniunile consiliului strategic este voluntară.

- (5) Înainte de prima reuniune a consiliului strategic, Comisia propune regulamentul de procedură spre adoptare de către consiliul strategic, inclusiv normele privind participarea reprezentanților la Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest, rolul observatorilor și desemnarea copreședinților.

Procese-verbale și ordinele de zi ale reuniunilor consiliului strategic sunt făcute publice, după adoptarea lor.

- (6) Comisia prezintă în fiecare an consiliului strategic un raport cu privire la progresele realizate în ceea ce privește execuția operațiunilor care acoperă Balcanii de Vest.

Capitolul VI

Monitorizare, raportare și evaluare

Articolul 13

Monitorizare, audit, evaluare și protecția intereselor financiare ale Uniunii

- (1) Articolul 41 din Regulamentul (UE) 2021/947 se aplică *mutatis mutandis* prezentului regulament în legătură cu monitorizarea și raportarea. Raportul anual menționat la articolul 41 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/947 conține, de asemenea, informații privind angajamentele și plățile pentru fiecare instrument (IPA, IPA II și IPA III).
- (2) Indicatorii-cheie de performanță pentru monitorizarea implementării și a progreselor înregistrate de IPA III în direcția îndeplinirii obiectivelor specifice stabilite la articolul 3 sunt enumerați în anexa IV la prezentul regulament.
- (3) În cazul cooperării transfrontaliere cu statele membre, indicatorii sunt cei menționați la articolul 34 din Regulamentul (UE) 2021/1059.
- (4) În plus față de indicatorii enumerați în anexa IV, în cadrul privind rezultatele asistenței oferite prin IPA III se țin seama de rapoartele care însoțesc comunicarea anuală a Comisiei privind politica de extindere a Uniunii și de evaluările realizate de Comisie cu privire la programele de reformă economică.

- (5) În plus față de elementele menționate la articolul 41 alineatele (5) și (6) din Regulamentul (UE) 2021/947, raportul anual conține informații cu privire la angajamentele pentru obiectivele specifice menționate la articolul 3 din prezentul regulament.
- (6) Articolul 42 din Regulamentul (UE) 2021/947 în ceea ce privește evaluările intermediare și finale se aplică *mutatis mutandis*.
- (7) În plus față de articolul 129 din Regulamentul financiar, referitor la protecția intereselor financiare ale Uniunii în cadrul gestiunii indirecte, beneficiarii enumerați în anexa I la prezentul regulament raportează Comisiei, fără întârziere, orice nereguli, inclusiv fraudele care au făcut obiectul unei constatări administrative sau judiciare inițiale, și informează Comisia cu privire la evoluția oricăror proceduri administrative și judiciare legate de astfel de nereguli. O astfel de raportare se efectuează prin mijloace electronice, utilizându-se Sistemul de gestionare a neregulilor instituit de Comisie.

Capitolul VII

Dispoziții finale

Articolul 14

Delegarea de competențe

Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 15 pentru a modifica anexele II, III și IV, precum și să adopte un act delegat de completare a prezentului regulament prin stabilirea anumitor obiective specifice și priorități tematice pentru asistență, astfel cum se menționează la articolul 3 alineatul (6).

Articolul 15

Exercitarea delegării de competențe

- (1) Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
- (2) Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 14 se conferă Comisiei pe perioada de valabilitate a prezentului regulament.

- (3) Delegarea de competențe menționată la articolul 14 poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.
- (4) De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
- (5) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 14 intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Respectivul termen se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 16

Adoptarea de norme de punere în aplicare suplimentare

Normele specifice de stabilire a unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, în special în ceea ce privește structurile care urmează a fi instituite în vederea pregătirii pentru aderare și în ceea ce privește asistența pentru dezvoltare rurală, se adoptă de către Comisie în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 17 alineatul (3).

Articolul 17
Procedura comitetului

- (1) Comisia este asistată de un comitet pentru Instrumentul de asistență pentru preaderare (denumit în continuare „comitetul IPA III”). Comitetul respectiv este un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.
- (2) Comitetul IPA III oferă asistență Comisiei pentru îndeplinirea obiectivelor menționate la articolul 3, în lumina evaluării anuale furnizate de Comisie în conformitate cu articolul 7 alineatul (6) și cu articolul 13 alineatul (5).
- (3) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
- (4) Regulamentul de procedură al comitetului IPA III prevede termene proporționale care să le ofere membrilor comitetului posibilitatea de a examina proiectele de acte de punere în aplicare într-o fază timpurie și în mod efectiv și de a-și exprima opiniile, în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.
- (5) În cazul în care avizul comitetului urmează să fie obținut prin procedură scrisă, procedura respectivă se încheie fără rezultat atunci când, în termenul stabilit pentru emiterea avizului, președintele comitetului decide în acest sens sau o majoritate simplă a membrilor comitetului solicită acest lucru.

- (6) Un observator al BEI participă la lucrările comitetului IPA III pentru chestiunile care privesc BEI.
- (7) Comitetul IPA III asistă Comisia și are, de asemenea, competențe în ceea ce privește actele juridice și angajamentele care intră sub incidența Regulamentelor (CE) nr. 1085/2006 și (UE) nr. 231/2014 și în ceea ce privește punerea în aplicare a articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 389/2006.
- (8) Comitetul IPA III nu are competențe în ceea ce privește contribuția la programul Erasmus+, astfel cum este menționată la articolul 5 alineatul (3).

Articolul 18

Informare, comunicare și vizibilitate

- (1) Destinatarii finanțării din partea Uniunii în cadrul IPA III recunosc originea și asigură vizibilitatea finanțării din partea Uniunii, în special cu ocazia promovării acțiunilor și a rezultatelor acestora, precum și al raportării cu privire la acestea, evidențiind sprijinul primit din partea Uniunii și beneficiile acestuia pentru oameni, în mod vizibil, în cadrul materialelor de comunicare legate de acțiunile sprijinite în temeiul prezentului regulament și prin oferirea, într-un mod strategic, de informații specifice coerente, concrete și proporționale unor categorii de public diverse, care includ mass-media și publicul larg.

Acordurile încheiate cu destinatarii finanțării din partea Uniunii în cadrul IPA III conțin obligații în acest sens.

Acordurile încheiate cu beneficiarii enumerați în anexa I includ principiile de urmat în activitățile de vizibilitate și comunicare și obiectivele respectivelor activități, precum și o obligație clară de a face publice în mod activ informații cu privire la programele și acțiunile din cadrul IPA III.

Pentru a îmbunătăți rezultatele activităților de comunicare, pentru programele de cooperare transfrontalieră între beneficiarii enumerați în anexa I se planifică activități comune de comunicare specifice.

Acțiunile din cadrul IPA III se desfășoară în conformitate cu cerințele de comunicare și vizibilitate din cadrul acțiunilor externe finanțate de Uniune și cu alte orientări relevante.

- (2) Comisia desfășoară acțiuni de informare și comunicare referitoare la IPA III și la acțiunile și rezultatele acestuia, în special la nivel local și regional, pentru a asigura vizibilitatea asistenței financiare din partea Uniunii. Resursele financiare alocate în cadrul IPA III contribuie, de asemenea, la comunicarea și la raportarea instituțională cu privire la prioritățile politice ale Uniunii, în măsura în care respectivele priorități sunt legate în mod direct de obiectivele menționate la articolul 3.
- (3) IPA III sprijină comunicarea strategică și diplomația publică, inclusiv combaterea dezinformării, în vederea comunicării cu privire la valorile Uniunii, precum și la valoarea adăugată și rezultatele acțiunilor Uniunii.

- (4) Comisia pune la dispoziția publicului informații relevante privind toate acțiunile finanțate în temeiul prezentului regulament, în conformitate cu articolul 38 din Regulamentul financiar, inclusiv, după caz, prin intermediul unui site web unic cuprinzător.
- (5) În cazul în care aspecte legate de securitate sau sensibilități politice pot face preferabil sau necesar ca, în anumite țări sau zone sau în anumite perioade, să se limiteze activitățile de comunicare și de vizibilitate, publicul-țintă și instrumentele de vizibilitate, precum și produsele și canalele care urmează să fie utilizate în promovarea unei anumite acțiuni sunt stabilite de la caz la caz, în urma consultării cu Uniunea și de comun acord cu aceasta. Toate excepțiile de acest fel sunt justificate în mod corespunzător, iar domeniul lor de aplicare este specificat și limitat în fiecare caz. În cazul în care este necesară o intervenție rapidă ca răspuns la o criză subită, nu este necesar să se prezinte imediat un plan complet de comunicare și de vizibilitate. În aceste cazuri, sprijinul Uniunii este totuși indicat în mod adecvat de la început.

Articolul 19

Dispoziții tranzitorii

- (1) Prezentul regulament nu aduce atingere continuării sau modificării acțiunilor desfășurate în temeiul Regulamentelor (CE) nr. 1085/2006 sau (UE) nr. 231/2014, care continuă să se aplice respectivelor acțiuni până la încheierea acestora. Respectivelor acțiuni li se aplică titlul II capitolul III din Regulamentul (UE) 2021/947, cu excepția articolului 28 alineatele (1) și (3) din regulamentul menționat, în locul cărora se aplică articolul 8 alineatul (4) și articolul 10 alineatele (1) și (3) din Regulamentul (UE) nr. 236/2014 al Parlamentului European și al Consiliului¹.
- (2) Pachetul financiar aferent IPA III poate acoperi, de asemenea, cheltuielile de asistență tehnică și administrativă necesare pentru a asigura tranziția între măsurile adoptate în cadrul IPA II și în cadrul IPA III, precum și orice activitate legată de pregătirea succesorului programului de asistență pentru preaderare.
- (3) În cazul în care este necesar, pentru a acoperi cheltuielile prevăzute la articolul 4 alineatul (2), se pot înregistra credite în bugetul Uniunii ulterior anului 2027, astfel încât să se permită gestionarea acțiunilor nefinalizate până la 31 decembrie 2027.

¹ Regulamentul (UE) nr. 236/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2014 de stabilire a normelor și procedurilor comune pentru punerea în aplicare a instrumentelor Uniunii pentru finanțarea acțiunii externe (JO L 77, 15.3.2014, p. 95).

Articolul 20
Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Acesta se aplică de la 1 ianuarie 2021.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la ...,

Pentru Parlamentul European
Președintele

Pentru Consiliu
Președintele

ANEXA I

Republica Albania

Bosnia și Herțegovina

Islanda

Kosovo*

Muntenegru

Republica Macedonia de Nord

Republica Serbia

Republica Turcia

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCSONU 1244/1999, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovoului.

ANEXA II

PRIORITĂȚI TEMATICE PENTRU ASISTENȚĂ

În cadrul asistenței se pot aborda, după caz, următoarele priorități tematice:

- (a) **Instituirea și promovarea, începând dintr-o etapă timpurie, a funcționării corecte a instituțiilor necesare pentru garantarea statului de drept și consolidarea în continuare a instituțiilor democratice.** Intervențiile în acest domeniu vizează: instituirea unor sisteme judiciare independente, responsabile, imparțiale, profesionale, depolitizate și eficiente, inclusiv printr-o recrutare transparentă și bazată pe merit, a unor sisteme de evaluare și promovare și a unor proceduri disciplinare eficace pentru cazurile de încălcări și promovarea cooperării judiciare; asigurarea accesului la justiție; promovarea cooperării polițienești și a schimbului de informații; dezvoltarea de instrumente eficace de prevenire și de combatere a criminalității organizate, a traficului de ființe umane și de arme de calibru mic și armament ușor, a introducerii ilegale de migranți, a traficului de droguri, a spălării de bani/a finanțării terorismului și corupției; sprijinirea cooperării cu Uniunea în combaterea terorismului și prevenirea radicalizării; și promovarea și protejarea drepturilor omului, inclusiv a nediscriminării și a egalității de gen, a drepturilor copilului, a drepturilor persoanelor aparținând unor minorități, inclusiv minorităților naționale și etniei rome, precum și a drepturilor persoanelor lesbiene, homosexuale, bisexuale, transgen și intersexuale, și a libertăților fundamentale, inclusiv a libertății de exprimare, a libertății mass-mediei, a libertății de întrunire și de asociere și a protecției datelor.

- (b) **Consolidarea capacităților pentru a face față provocărilor legate de migrație la nivel regional și internațional.** Intervențiile în acest domeniu vizează: schimbul de informații relevante, consolidarea în continuare a capacităților de gestionare a frontierelor și a migrației, asigurarea accesului la protecție internațională, îmbunătățirea controalelor la frontieră și a eforturilor de combatere a migrației ilegale și abordarea strămutării forțate.
- (c) **Consolidarea capacităților de comunicare strategică, inclusiv comunicarea cu publicul cu privire la reformele necesare pentru îndeplinirea criteriilor de aderare la Uniune.** Eforturile în acest domeniu vizează sprijinirea dezvoltării în continuare a mass-mediei independente și pluraliste și alfabetizarea mediatică și servesc, printre altele, ca mijloc de consolidare a capacităților în domeniul securității cibernetice și de creștere a rezilienței statului și a societății față de dezinformare și alte forme de amenințări hibride.
- (d) **Consolidarea bunei guvernante și reformarea administrației publice în conformitate cu principiile administrației publice.** Intervențiile vizează: consolidarea cadrelor de reformă a administrației publice, inclusiv în domeniul achizițiilor publice, îmbunătățirea planificării strategice și a elaborării de politici și legislație favorabile incluziunii și bazate pe date concrete; consolidarea profesionalizării și a depolitizării serviciilor publice prin asimilarea principiilor meritocrației; promovarea transparenței și a responsabilității; îmbunătățirea calității și a furnizării serviciilor, inclusiv prin proceduri administrative adecvate și folosirea serviciilor de e-guvernare centrate pe cetățeni; consolidarea gestionării finanțelor publice; și îmbunătățirea elaborării unor statistici de bună calitate.

- (e) **Consolidarea guvernantei fiscale și economice.** Intervențiile vizează: sprijinirea implementării programelor de reformă economică și a cooperării sistematice cu instituțiile financiare internaționale cu privire la elementele fundamentale ale politicii economice și consolidarea instituțiilor economice; sporirea capacității de a consolida stabilitatea macroeconomică și coeziunea socială; sprijinirea dezvoltării durabile și a progreselor către o economie de piață funcțională capabilă să facă față presiunii concurențiale și forțelor de piață din interiorul Uniunii; și avansarea către piața regională comună.
- (f) **Consolidarea tuturor aspectelor legate de relațiile de bună vecinătate, stabilitatea regională și cooperarea reciprocă.**
- (g) **Consolidarea capacității Uniunii și a partenerilor săi de a preveni conflictele, de a consolida pacea și de a răspunde nevoilor înainte de declanșarea crizelor și ulterior acestora**, inclusiv prin: avertizare timpurie și analize ale riscurilor de conflicte; promovarea relațiilor interumane, a reconcilierii, a măsurilor de consolidare a păcii și a încrederii, a inițiativelor de promovare a reconcilierii, a justiției de tranziție, a urmăririi adevărului, a despăgubirilor și a garanțiilor de nerepetare (cum ar fi RECOM); precum și sprijinirea consolidării capacităților în vederea susținerii acțiunilor în domeniul securității și dezvoltării (CBSD), în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (UE) 2021/947.

- (h) **Consolidarea capacităților, a independenței și a pluralității organizațiilor societății civile** și ale partenerilor sociali, incluzând asociațiile profesionale, din entitățile beneficiare enumerate în anexa I și încurajarea creării de rețele la toate nivelurile în rândul organizațiilor cu sediul în Uniune și al celor din entitățile beneficiare enumerate în anexa I, facilitând angajarea acestora într-un dialog eficace cu sectorul public și cu sectorul privat.
- (i) **Promovarea alinierii normelor, standardelor, politicilor și practicilor beneficiarilor la cele ale Uniunii**, inclusiv a normelor privind achizițiile publice și ajutoarele de stat.
- (j) **Promovarea egalității de gen și a capacitării femeilor și a fetelor.** Intervențiile în acest domeniu vizează crearea unui mediu mai propice pentru respectarea drepturilor femeilor și a fetelor și obținerea unor îmbunătățiri reale și concrete în ceea ce privește egalitatea de gen în domenii strategice de politică cum ar fi: protecția față de toate formele de violență bazată pe gen; sănătatea sexuală și reproductivă și drepturile aferente; drepturile economice și sociale și capacitarea femeilor și a fetelor; participarea și conducerea de pe picior de egalitate; femeile, pacea și securitatea; și dimensiunea de gen în tranziția verde și transformarea digitală, inclusiv prin sprijinirea integrării dimensiunii de gen în buget.

- (k) **Consolidarea accesului la educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții și îmbunătățirea calității acestora, la toate nivelurile, și acordarea de sprijin sectoarelor culturale și creative și celui sportiv.** Intervențiile în acest domeniu vizează: promovarea accesului egal la educație și îngrijire timpurie și la învățământ primar și secundar de calitate; îmbunătățirea asigurării competențelor de bază; atingerea unor niveluri de instruire mai înalte; abordarea problemei exodului de creiere; reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii; consolidarea programelor de formare a cadrelor didactice; capacitatea copiilor și a tinerilor și măsuri care să le permită acestora să-și atingă întregul potențial; dezvoltarea educației și formării profesionale și promovarea sistemelor de învățare la locul de muncă pentru a facilita tranziția către piața muncii, inclusiv pentru persoanele cu handicap; îmbunătățirea calității și a relevanței învățământului superior și a cercetării; încurajarea activităților legate de foștii studenți; și sporirea accesului la învățarea pe tot parcursul vieții și sprijinirea investițiilor în formare și infrastructura de educație accesibilă, în special în vederea reducerii discrepanțelor teritoriale și a promovării unui învățământ nesegregat favorabil incluziunii, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor digitale accesibile.

- (1) **Promovarea locurilor de muncă de calitate și a accesului la piața muncii.** Intervențiile în acest domeniu vizează: combaterea ratei ridicate a șomajului și a inactivității prin sprijinirea integrării durabile pe piața muncii, în special în rândul tinerilor (mai ales al celor care nu sunt încadrați profesional și care nu urmează niciun program educațional sau de formare), al femeilor, al șomerilor de lungă durată și al tuturor grupurilor subreprezentate. Măsurile stimulează crearea de locuri de muncă de calitate și sprijină aplicarea cu eficacitate a normelor privind forța de muncă și a standardelor pe întreg teritoriul, în conformitate cu principiile-cheie și drepturile definite în Pilonul european al drepturilor sociale. Alte domenii-cheie de intervenție le reprezintă sprijinirea egalității de gen și a tineretului, promovarea capacității de inserție profesională și a productivității, adaptarea lucrătorilor și a întreprinderilor la schimbare, stabilirea unui dialog social durabil și modernizarea și consolidarea instituțiilor pieței muncii, cum ar fi serviciile publice de ocupare a forței de muncă și inspectoratele muncii.

- (m) **Promovarea protecției și incluziunii sociale și combaterea sărăciei.** Intervențiile în acest domeniu vizează modernizarea sistemelor de protecție socială pentru a oferi o protecție eficace, eficientă și adecvată pe parcursul tuturor etapelor din viața unei persoane, promovând tranziția de la îngrijirea instituțională la cea în cadrul familiei și al comunității, stimulând incluziunea socială, promovând egalitatea de șanse și abordând inegalitățile și sărăcia. De asemenea, intervențiile în acest domeniu se concentrează pe: integrarea comunităților marginalizate, precum romii; combaterea discriminării bazate pe sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau de orice altă natură, apartenența la o minoritate națională, proprietate, naștere, handicap, vârstă sau orientare sexuală; și creșterea accesului la servicii accesibile, durabile și de înaltă calitate, precum educația și îngrijirea timpurie, locuințe, asistență medicală și servicii sociale esențiale și de îngrijire pe termen lung, inclusiv prin modernizarea sistemelor de protecție socială.
- (n) **Promovarea unui transport inteligent, durabil, favorabil incluziunii și sigur și înlăturarea blocajelor din infrastructurile rețelelor majore și consolidarea securității și diversificării energetice,** prin investiții în proiecte cu înaltă valoare adăugată europeană. În ceea ce privește investițiile, ar trebui să se stabilească priorități în funcție de relevanța lor pentru conexiunile TEN-T cu Uniunea, de legăturile transfrontaliere, de crearea de locuri de muncă, de contribuția la o mobilitate durabilă, de reducerea emisiilor, de impactul asupra mediului și de siguranța mobilității, în sinergie cu reformele promovate prin Tratatul de instituire a Comunității transporturilor. Intervențiile din domeniul energiei vizează creșterea eficienței energetice și a producției durabile, precum și diversificarea țărilor furnizoare și a rutelor.

- (o) **Îmbunătățirea mediului și a competitivității întreprinderilor din sectorul privat, în special a IMM-urilor**, inclusiv specializarea inteligentă, ca factori-cheie ai creșterii economice, creării de locuri de muncă și coeziunii. Se acordă prioritate proiectelor sustenabile care îmbunătățesc mediul de afaceri.
- (p) **Îmbunătățirea accesului la tehnologiile și serviciile digitale și consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării** prin investiții în conectivitatea digitală, în încrederea și securitatea digitală, în competențele digitale și antreprenoriatul digital, în consolidarea capacităților în ceea ce privește sistemele de cercetare și inovare, în mobilitate, în infrastructura de cercetare și în crearea unui mediu favorabil și prin promovarea creării de rețele și a colaborării.
- (q) **Sprijinirea securității și siguranței aprovizionării cu alimente și apă** și menținerea unor sisteme agricole diversificate și viabile în comunitățile rurale active și în mediul rural.

- (r) **Protecția mediului și îmbunătățirea calității mediului**, abordarea degradării mediului și stoparea pierderii biodiversității și promovarea conservării și gestionării durabile a ecosistemelor terestre și marine și a resurselor naturale regenerabile, investirea în calitatea aerului, gestionarea apei și a deșeurilor și în gestionarea durabilă a substanțelor chimice, promovarea utilizării eficiente a resurselor, a unui consum și a unei producții durabile și sprijinirea tranziției către economiile ecologice și circulare, contribuirea la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, creșterea rezistenței la schimbările climatice și promovarea guvernantei și a informării în ceea ce privește acțiunile de combatere a schimbărilor climatice și a eficienței energetice. IPA III promovează politici de sprijinire a tranziției către o economie eficientă din punctul de vedere al resurselor, sigură și durabilă, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și politici de consolidare a rezilienței în caz de dezastre, precum și acțiunile de prevenire a dezastrelor și de pregătire și răspuns în cazul producerii acestora.
- (s) **Cooperarea cu beneficiarii enumerați în anexa I în privința utilizării pașnice a energiei nucleare în domeniile sănătății, agriculturii și siguranței alimentare**, asigurând conformitatea deplină cu cele mai înalte standarde internaționale, precum și sprijinirea acțiunilor care vizează abordarea consecințelor asupra populației locale expuse la eventuale accidente radiologice și îmbunătățirea condițiilor lor de viață și promovarea gestionării cunoștințelor, a formării și a educației în domeniile nucleare. După caz, aceste activități sunt în concordanță cu cele ale Instrumentului european pentru securitate nucleară și cu Regulamentul (UE) 2021/947.

- (t) **Creșterea capacității sectoarelor agroalimentar și a sectorului pescuitului de a face față presiunii concurenței și forțelor pieței**, precum și de a se alinia treptat la normele și la standardele Uniunii, urmărind totodată atingerea unor obiective economice, sociale și de mediu în ceea ce privește dezvoltarea teritorială echilibrată a zonelor rurale și de coastă.
-

ANEXA III

PRIORITĂȚILE TEMATICE ALE ASISTENȚEI PENTRU COOPERAREA TRANSFRONTALIERĂ ÎNTRE BENEFICIARI ENUMERAȚI ÎN ANEXA I

În vederea promovării relațiilor de bună vecinătate, a favorizării integrării în Uniune și a promovării dezvoltării socioeconomice, asistența pentru cooperarea transfrontalieră poate aborda următoarele priorități tematice, după caz:

- (a) promovarea ocupării forței de muncă, a mobilității forței de muncă și a incluziunii sociale și culturale transfrontaliere, printre altele prin: integrarea piețelor muncii transfrontaliere, inclusiv mobilitatea transfrontalieră; inițiative comune la nivel local în domeniul ocupării forței de muncă; servicii de informare și de consiliere și formări comune; egalitatea de gen; egalitatea de șanse; integrarea comunităților de imigranți și a grupurilor vulnerabile; investiții în serviciile publice de ocupare a forței de muncă; și sprijinirea investițiilor în servicii sociale și de sănătate publice;

- (b) protecția mediului și promovarea adaptării la schimbările climatice, a atenuării efectelor schimbărilor climatice și prevenirea și gestionarea riscurilor, printre altele prin: acțiuni comune de protecție a mediului; promovarea utilizării durabile a resurselor naturale, a amenajării coordonate a spațiului maritim, a eficienței resurselor și a economiei circulare, a surselor de energie regenerabile și a tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon sigură și durabilă, precum și a economiei verzi; îmbunătățirea calității aerului și a apei, inclusiv prin îmbunătățirea alinierii la standardele europene de mediu, și gestionarea deșeurilor și a apei; promovarea investițiilor pentru abordarea riscurilor specifice; asigurarea rezilienței în fața dezastrelor și prevenirea, pregătirea și răspunsul în caz de dezastre; și promovarea și consolidarea coordonării internaționale a râurilor transfrontaliere;
- (c) promovarea transportului durabil și îmbunătățirea infrastructurilor publice, printre altele prin reducerea izolării prin intermediul unui acces optimizat la rețelele și serviciile de transport și digitale și prin investiții în rețelele și instalațiile transfrontaliere de distribuție a apei, de gestionare a deșeurilor și de aprovizionare cu energie;
- (d) promovarea economiei și societății digitale, printre altele prin conectivitate digitală, și dezvoltarea serviciilor de guvernare electronică, a încrederii și securității digitale, precum și a competențelor digitale și a antreprenoriatului digital;
- (e) încurajarea turismului, în special a turismului durabil, precum și conservarea și promovarea patrimoniului cultural și natural;

- (f) investiții în tineret, sport, educație și competențe, printre altele prin dezvoltarea și punerea în aplicare a unor sisteme și infrastructuri comune de educație, de formare profesională și de formare, care să sprijine activitățile în comun ale tinerilor;
- (g) promovarea guvernancei locale și regionale și consolidarea capacității administrative și de planificare a autorităților locale și regionale;
- (h) promovarea inițiativelor transfrontaliere de încurajare a reconcilierii și a justiției de tranziție (cum ar fi RECOM);
- (i) îmbunătățirea competitivității, a mediului de afaceri și a dezvoltării IMM-urilor, a comerțului și a investițiilor, printre altele, prin promovarea și sprijinul acordate întreprinzătorilor, în special în legătură cu IMM-urile, și prin dezvoltarea unor piețe locale transfrontaliere și prin internaționalizare, contribuind, de asemenea, la piața regională comună;
- (j) consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice, a inovării și a tehnologiilor digitale, printre altele prin promovarea mobilității și prin partajarea resurselor umane și a capacităților de cercetare și dezvoltare tehnologică.

ANEXA IV

LISTA INDICATORILOR-CHEIE DE PERFORMANȚĂ

Se utilizează următoarea listă de indicatori-cheie de performanță pentru a se facilita măsurarea progreselor și, dacă este cazul, a gradului de pregătire a beneficiarilor enumerați în anexa I, precum și a contribuției Uniunii la realizarea obiectivelor specifice ale IPA III:

1. Indicator sintetic¹ privind criteriile politice (sursa: Comisia Europeană).
2. Atitudinea față de UE: procentul populației cu o atitudine generală pozitivă față de UE (sursa: Comisia Europeană/delegațiile UE).
3. Indicator sintetic privind alinierea la acquis-ul Uniunii (sursa: Comisia Europeană).
4. Indicator sintetic privind criteriile economice (sursa: Comisia Europeană).
5. Cheltuielile cu protecția socială ca procent din PIB (sursa: Eurostat) și rata de ocupare a persoanelor cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani și modificările coeficientului Gini al unui beneficiar în timp (sursa: Eurostat).

¹ Indicatorul include 5 elemente:

- Funcționarea sistemului judiciar
- Combaterea corupției
- Combaterea criminalității organizate
- Libertatea de exprimare (care este un element al drepturilor fundamentale)
- Reforma administrației publice.

6. Competențe digitale (sursa: Eurostat).
7. „Ușurința desfășurării unei activități economice” (sursa: Banca Mondială).
8. Intensitatea energetică măsurată în funcție de energia primară și de PIB (sursa: Eurostat).
Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie (procent) (sursa: Eurostat).
9. Emisiile de gaze cu efect de seră evitate cu sprijinul din partea IPA III (în tone de echivalent CO₂) (sursa: Comisia Europeană). Concentrațiile de PM 10 în comparație cu valoarea-limită zilnică a UE (50 μg/m³) (sursa: Agenția Europeană de Mediu).
10. Suprafața ecosistemelor marine, terestre și de apă dulce (a) protejate, (b) gestionate în mod durabil cu sprijinul din partea IPA III.
11. Relațiile de bună vecinătate, de exemplu numărul de parteneriate transfrontaliere stabilite, formalizate și puse în aplicare, procentul comerțului intraregional în PIB (sursa datelor: statistici naționale, Consiliul de Cooperare Regională), numărul de persoane pe zi care trec frontiera și numărul de vehicule de transport de marfă care trec frontiera în fiecare zi¹ (sursa: Observatorul transporturilor).

Indicatorii vor fi defalcați, dacă este relevant și posibil și dacă sunt disponibile datele, în funcție de sex și vârstă.

¹ Datele referitoare la ultimul indicator urmează să fie disponibile abia începând cu 2023.